

Kommunstyrelsen

Johan Jansson
Säkerhetschef
Dnr: 24KS154
Datum: 2025-01-08

Adressat

Synpunkter på SOU 2024:65. Betänkandet av Utredning om kommuner och regioners beredskap i kris och krig.

(Dnr Fö2024/01668)

Sammanfattning

Askersunds kommun ser positivt på utredningens förslag på lag och förordning LKRB samt FKRB. I många stycken är de verksamhetskrav och krav på planering/förberedelser som lagtexten föreskriver redan identifierade och ligger i linje med inriktningen för krisberedskap och totalförvar i Örebro län 2025–2027. De största utmaningarna för kommunen som vi identifierar är:

- Krav på ca 2 veckors uthållighet med beredskapslagring för att bedriva samhällsviktig verksamhet.
- Upprättande av särskilda samlingsplatser.
- Införande av alternativa ledningsplatser.
- Ansvaret för att bedriva utbildning och övning.

Det är bra att utredningen tydligare definierar begrepp som särskild samlingsplats och alternativ ledningsplats. Det är också bra att utredningen är tydlig med att detta kommer innebära stora kostnader för kommunerna (exempelvis ca 1 000 000 kr i investeringskostnad per samlingsplats i en befintlig byggnad som ägs av det offentliga eller en enskild eller juridisk person. Sid 473).

Askersunds kommun vill framföra följande synpunkter.

Finansiering/anslag.

Askersunds kommun har som grundprincip att det är positivt till att staten i så hög utsträckning som möjligt, finansierar kommunernas utökade uppgifter inom ramen för de generella statsbidragen. Det finns dock en oro att de generella medel som tilldelas inte kommer räcka eller fördelas rättvist utifrån de faktiska skillnaderna i kommunernas kostnader.

De generella statsbidragen är ett trubbigt verktyg för specifika kostnader eller geografiska olikheter. Inte minst den senaste utredningen om kommunal utjämning har visat att det finns ett stort missnöje från kommuner med mer gynnsamma ekonomiska förutsättningar att förändra systemet och fördelningen i takt med att de reella förutsättningarna för kostnader förändras. Det är således viktigt att ersättningen för arbetet med kommuner och regioners beredskap i kris och krig görs noggrant och med hänsyn till de geografiska, demografiska och strategiska aspekter snarare än att endast utgå från befolkningens mängd när anslagen dimensioneras. Dessa två faktorer behöver inte nödvändigtvis korrelera.

Det är bra att det riktade statsbidraget (2:4 anslagen) kvarstår samt att utredningen öppnar för liknande riktade bidrag för vissa investeringar som alternativa ledningsplatser. Även de största investeringskostnaderna, exempelvis särskilda samlingsplatser, bör kunna finansieras med riktade statsbidrag för att säkerställa likvärdig förmåga i landet.

Utbildning/övning.

Askersunds kommun har inga synpunkter på att ansvaret för att förtroendevalda och tjänstemän har tillräcklig utbildning och övning, ligger på kommunen. Men vi menar att andra aktörer bör ha ett större uttalat ansvar att tillhandahålla utbildningar och övningar.

För att kommuner ska ha likvärdig förmåga att agera i kris och krig skulle det underlätta om någon lämplig myndighet (SKR, LST eller MSB) tog fram en enhetlig grundläggande utbildningsplan för olika kommunala befattningshavare. Det finns i nuläget ett stort antal utbildningar och övningar att tillgå varav en hel del av dem kostar pengar. I synnerhet de som tillhandahålls av privata aktörer. Det är svårt för en samordningsfunktion i en liten kommun att själv analysera behov, förankra behovet i organisationen och bedriva utbildning/övning utan stöd av extern part.

Länsstyrelsen och andra myndigheter.

Vi önskar ett förtydligande att kontakt med kommunen från andra statliga myndigheter än länsstyrelsen helst skall gå genom länsstyrelsen, enligt den rutin som kommuner har för samverkan med statliga beredskapsmyndigheter. Det finns ett behov av att förtydliga detta för att säkerställa att kommuner inte går miste om möjligheter att ansöka om projektmedel (ersättningar mot inköp) från myndigheter som normalt sett inte ingår i respektive regionala samverkan.

Askersunds kommun tackar för möjligheten att bidra med synpunkter.

Caroline Dieker (M)
Kommunstyrelsens ordförande
Askersunds kommun